

SASS! Samen aan de slag met schrijven

Ingrid van Bommel & Liesbeth de Vries,
Margo van Hartingsveldt & Anneloes Overvelde

1

Wanneer schrijf je nog in de klas?

Caramia et al., 2020

Fine Motor Activities in Elementary School Children: A Replication Study

Sierra Caramia, Amanpreet Gill, Alisha Ohi, David Schelly

Nederland?

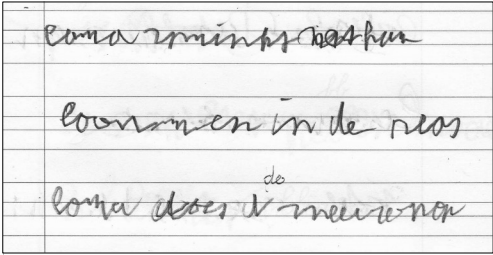
Results: Students spent between 37.1% and 60.2% of the school day performing fine motor activities, with handwriting accounting for 3.4%-18.0% of the day. Time spent using technology was relatively sparse in kindergarten (4.8%) and second grade (3.1%) compared with fourth grade (14.3%). Transitions between activities (18.9%-23.4% of time spent) exceeded time spent handwriting.

Conclusion and relevance: This article provides an updated estimate of motor demands throughout the school day. Estimates of fine motor activities were consistent with previous research, but the focus on handwriting appears to have substantially diminished.

2

Hoeveel kinderen uit groep 3 en 4 hebben moeite met leren schrijven?

3

30-40% vóór corona.....

Kinderhandschrift door lockdown en thuisonderwijs nog slechter geworden

Overvelde et al. 2011, Overvelde & Hulstijn, 2011, pilot QuickScan-Handschrift, dec 2021-jan 2022

4

Hoeveel kinderen?

1.457.912 kinderen in de basisschoolleeftijd
 ≈ 350.000 in groep 3 en 4
 >100.000 kinderen met schrijfmoeilijkheden (gr 3-4)

www.cbs.nl

5

Hebben deze kinderen allemaal individuele therapie nodig?

6

Oorzaak grote aantallen schrijfmoeilijkheden?

Onvoldoende instructie en oefening
 Weinig aandacht voor handschriftonderwijs
 Thuisonderwijs door corona pandemie

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
 PO-RAAD
 Sülzenbrück et al. 2011

7

Hoe kunnen we deze kinderen ondersteunen?

Behoefte peiling 2021:

- Kant en klaar product
- EBP onderbouwd
- Eenvoudig toepasbaar in de klas
- Analyse-materiaal
- Co-teaching programma

Brendel & Nolet, 2021

8

SASS! Samen aan de slag met schrijven

The diagram shows a timeline of the SASS! project. It starts with a 2020 literature study titled 'Aan de slag met handschriftonderwijs' by Anneloes Overvalde et al. This leads to a 2021 content review of SASS! by master students Avans+ and a 'Why and How' document. The final stage is the March 2022 release of the 'Evidence-based group intervention for handwriting difficulties in group 3 & 4' by Ingrid van Bommel-Rutgers, Liesbeth de Vries, Margo van Hartingsveldt, and Anneloes Overvalde.

9

SASS fundament: evidence-based

Systematische review 2020 / 2 onderzoeksvragen:

1. Welke screeningsinstrumenten zijn geschikt om leerlingen met handschrift moeilijkheden te selecteren?
2. Wat is de evidentie en welke bouwstenen zijn effectief bij een groepsprogramma voor deze kinderen uit groep 3 & 4?

Van Bommel et al. 2022. SASS! Samen aan de slag met schrijven.

10

Wat is de evidentie van groepsinterventie?

The flowchart shows the search process for evidence on group interventions. It starts with 'Zes databases' (Six databases) resulting in N=492 records. After 'Exclusie (titel, outcome & pathologie)' (Exclusion of title, outcome, and pathology), the number of records is reduced to N=488. The remaining records are categorized into four studies: Santangelo & Graham, 2016 (SR & meta-analyse); Grajo, 2020 (SR & meta-analyse); Engel et al. 2018 (SR); and Lavoie et al. 2020 (Quasi-experimenteel).

11

Voorkomen = Selectieve preventie

The flowchart illustrates the selective prevention process. It begins with 'Selectie kinderen groep 3 en 4 met de QuickScan' (Selection of children in group 3 and 4 with QuickScan). Children are categorized into three groups: Groen (Green), Oranje (Orange), and Rood (Red). The Groen group receives 'Basis ondersteuning' (Basic support), while the Oranje and Rood groups receive 'SASS!' for '8 of 6 weken' (8 or 6 weeks). The SASS! intervention includes 'Individuele therapie' (Individual therapy). The Groen group also receives 'SASS!'.

12

Doel SASS

Alle kinderen leren met plezier leesbaar en soepel schrijven op school!

SASS!

13

13

Why-How-What van de SASS-groepsinterventie

SASS!

14

14

De Why

- Ik wil leren schrijven!
- We doen het vaak en veel!
- Ik kan het steeds beter!

SASS!

15

15

How: zo doen we dat in de SASS!

- Co-teaching
- Theorieën en modellen vanuit de positieve psychologie
 - Stimuleren van de betrokkenheid en motivatie
 - Positief leren
 - Metacognitie

SASS!

16

16

De SASS-groepsinterventie: een overzicht

17

Gun jij ook alle kinderen een leesbaar en soepel handschrift?

Samen aan de slag met schrijven:

18

Doe je mee?

Eendaagse SASS-cursus

Tweedaagse SASS-cursus met intervisie

Tweedaagse SASS-cursus ook te volgen met STAP-budget!

19

www.SchrijvenNL.nl

- Informatie (evidence-based/practice-based)
- Nieuws
- Cursussen
- Materialen/gratis downloads: o.a. QuickScan, SQT
- Materialen bestellen: o.a. Factsheets

20